

SAMENVATTING

105978 - Klacht over grensoverschrijdend gedrag tijdens introductiekamp; HBO

Enkele docenten en studenten klagen erover dat een docent zich tijdens een introductiekamp bij het bemachtigen van een bed en nadat twee studentes hem in zijn slaap hadden bespoten met slagroom, grensoverschrijdend heeft gedragen.

Een (introductie)kamp is een andere, vrijere omgeving dan die van de reguliere opleidingssituatie. Er worden onder andere vrijere omgangsvormen gehanteerd. Echter, ook in deze vrijere situaties dient de professionele standaard van een docent (of andere medewerker van een opleiding) te gelden. Onderdeel daarvan is dat er enige afstand tussen de student en de medewerker dient blijven te bestaan. Dat geldt niet alleen in de reguliere docent-studentrelatie, maar juist ook in de wat vrijere momenten. In die momenten is door de ongedwongen sfeer het risico dat grenzen uit het oog raken en overschreden worden groter en daarvan dient de medewerker zich op die momenten ook bewust te zijn.

Een fysieke worstelpartij in een slaapkamer tussen een docent en student, dient te allen tijde voorkomen te worden, omdat deze vorm van fysiek gedrag buiten de professionele standaard van een docent valt. Verweerder had zich na de eerste worstelpartij dienen te realiseren dat hij pas op de plaats moest maken omdat een volgende poging mogelijk wederom dit ongewenste gevolg kon hebben. Dat hij dit niet heeft gedaan/ingezien is hem aan te rekenen.

Ervan uitgaande dat verweerder op het moment dat hij met slagroom in zijn gezicht werd gespoten in diepe slaap was, is het te begrijpen dat hij in eerste instantie heftig reageerde. Op enig moment zal verweerder hebben doorgekregen dat het een grap van de studenten was.

Verweerder heeft enkele afgegeven signalen van een studente en een docent niet aangegrepen om zijn handelen aan te passen, maar is op dezelfde fysieke manier doorgedaan. Dat maakt de conclusie aannemelijk dat verweerder het gevecht (uiteindelijk) ook als een lolletje zag, net als de avond daarvoor. Dat concluderende, is de Commissie van oordeel dat verweerder in de gegeven situatie disproportioneel heeft gereageerd en dat zijn gedrag ook die nacht fysiek ongepast en grensoverschrijdend was. De klacht is gegrond.

ADVIES

inzake de klacht van:

mevrouw A en mevrouw B, docenten bij Z; mevrouw C, mevrouw D en mevrouw E, studenten van Z,
hierna te noemen klagsters

tegen

de heer G, docent en teamleider aan Z, verweerder

1. VERLOOP VAN DE PROCEDURE

Bij brief van 10 september 2013 heeft het College van Bestuur van Z de Commissie verzocht een klacht van klagsters over verweerder, zoals neergelegd in gespreksverslagen van de vertrouwenspersoon, in behandeling te nemen. De Commissie heeft klagers vervolgens verzocht mede te delen of zij met behandeling van hun klacht door de Commissie konden instemmen. Klagsters hebben ieder afzonderlijk schriftelijk ingestemd met klachtbehandeling

door de Commissie. De Commissie heeft de klacht in behandeling genomen en als volgt samengevat:

Klaagsters klagen erover dat de heer G zich jegens hen grensoverschrijdend heeft gedragen tijdens het introductiekamp, zoals nader geïllustreerd in de verslagen van de vertrouwenspersoon.

Verweerder heeft op 19 september 2013 een verweerschrift met bijlagen ingediend, nadien aangevuld op 24, 26, 29 en 30 september 2013 en 1, 4 en 7 oktober 2013.

Klaagsters hebben op 4 oktober 2013 nadere informatie ingediend.

Op verzoek van de Commissie heeft ook het bevoegd gezag toelichtende schriftelijke informatie verstrekt.

Alle stukken zijn over en weer in afschrift aan partijen gestuurd.

De mondelinge behandeling van de klacht vond plaats op 9 oktober 2013 te Utrecht.

Klaagsters waren ter zitting aanwezig en werden vergezeld door de vertrouwenspersoon mevrouw H, als vertrouwd persoon.

Verweerder was ter zitting aanwezig en werd vergezeld door de studenten de heer J en mevrouw K, als informanten.

Onder handhaving van hun standpunten hebben partijen een nadere toelichting gegeven.

Hetgeen in de stukken en op de zitting naar voren is gebracht is, voor zover relevant, zakelijk in dit advies weergegeven.

Bij brief van 10 oktober 2013 heeft verweerder een wrakingsverzoek tegen de behandelend voorzitter ingediend. Dit verzoek is bij beslissing van 26 november 2013 van een speciaal daarvoor samengestelde wrakingscommissie afgewezen, waarna het de behandelende Commissie (weer) vrijstond haar advies uit te brengen.

2. DE FEITEN

Het introductiekamp voor de eerstejaars studenten wordt jaarlijks georganiseerd door ouderejaars studenten. Zij worden daarin begeleid door docenten. Klaagsters D, C en E waren samen met hun medestudenten de heer J en mevrouw K de begeleiders van het introductiekamp voor eerstejaars studenten van het studiejaar 2013-2014. Behalve klaagster C waren zij ook betrokken geweest bij de organisatie van het kamp in 2012. Toen was onder meer verweerder hun begeleidende docent. Dit schooljaar waren klaagsters A en B de begeleidende docenten.

Verweerder is op woensdag- en donderdagavond 28 en 29 augustus 2013 op het kamp aanwezig geweest en daar blijven slapen. Verweerder zat het vorige schooljaar in de kampeiding. Hij heeft tijdens dat kamp enkele studenten met slagroom bespotten.

De kampbegeleiding had twee vierpersoonsslaapkamers tot haar beschikking, een voor de docenten en een voor de studenten. In de docentenkamer was naast de twee bedden voor de twee docentbegeleiders ook plaats voor verweerder, voor het geval hij zou langskomen en blijven slapen, en voor een andere medewerker van Z die tijdens het kamp werkzaamheden verrichtte. In de studentenkamer lag een extra matras op de vloer, hier zou mevrouw K op slapen. Omdat deze zich op woensdagavond niet lekker voelde, is zij in de docentenkamer op het vrije bed gaan slapen. Toen verweerder langs kwam en bleef slapen heeft student J hem uitgenodigd bij hem en de overige studentbegeleiders op de kamer te gaan liggen.

Verweerder heeft die avond diverse pogingen gedaan een bed te 'veroveren'. Hij is enkele malen in het bed van klaagster C gaan liggen dat (tijdelijk) leeg was en hij heeft klaagster D die in bed lag met deodorant bespotten. Hij is door de betreffende studenten tot twee keer toe met

matras en al van het bed getrokken. Uiteindelijk heeft hij de rest van de nacht op het matras op de vloer doorgebracht.

Op donderdagavond is verweerder als eerste gaan slapen in de studentenkamer op het matras op de grond. Op enig moment zijn klaagsters D en E de kamer binnengekomen en hebben verweerder slagroom in zijn gezicht gespoten. In de commotie die vervolgens ontstond is een judoworsteling ontstaan tussen verweerder en klaagster E. Op dat moment zijn klaagsters B en C samen met studentbegeleider J de kamer ingekomen. Terwijl klaagster B het gevecht poogde te stoppen heeft verweerder haar bij de benen vastgepakt en laten vallen. De heer J heeft vervolgens verweerder aan zijn benen uit de kamer getrokken, waarbij deze zich aan een bed heeft vastgeklampt om dat te voorkomen. Omdat verweerder uiteindelijk ook klaagster B vasthield is die ook meegetrokken. Verweerder is de kamer ingelopen om een handdoek te pakken om te gaan douchen. In het voorbijgaan heeft hij student C op haar billen geslagen. Verweerder is na het douchen naar de docentenslaapkamer gegaan en heeft daar verder geslapen.

De volgende dag heeft klaagster A contact gezocht met de vertrouwenspersoon. Klaagsters hebben op 2 en 3 september 2013 een gesprek gehad met de vertrouwenspersoon. De vertrouwenspersoon heeft bij brief van 5 september 2013 bij het College van Bestuur een klacht ingediend over verweerder.

Op 10 september 2013 heeft het College van Bestuur de Commissie verzocht de klacht in behandeling te nemen. Verweerder is geschorst in afwachting van het oordeel van de Commissie.

3. OVERWEGINGEN VAN DE COMMISSIE

De Commissie overweegt dat een (introductie)kamp een andere, vrijere omgeving is dan die van de reguliere opleidingssituatie. Er worden onder andere vrijere omgangsvormen gehanteerd.

Echter, ook in deze vrijere situaties dient de professionele standaard van een docent (of andere medewerker van een opleiding) te gelden. Onderdeel daarvan is dat er enige afstand tussen de student en de medewerker dient blijven bestaan. Dat geldt niet alleen in de reguliere docent-student-relatie, maar juist ook in de wat vrijere momenten. In die momenten is door de ongedwongen sfeer het risico dat grenzen uit het oog raken en overschreden worden groter en daarvan dient de medewerker zich op die momenten ook bewust te zijn.

De Commissie constateert op basis van onder andere de overgelegde e-mails en de mondelinge verklaringen dat in ieder geval vorig jaar en dit jaar de omgangsvormen tussen de begeleidende studenten en docenten ongedwongen en vriendschappelijk waren. Het handelen van betrokkenen leverde soms diffuse signalen op over wat wel en niet van elkaar kon worden verwacht. Dit jaar was in principe afgesproken dat de docenten en de studenten op aparte kamers zouden slapen. Uiteindelijk is studente K op de docentenkamer gaan slapen en heeft student J verweerder uitgenodigd bij hem en de overige studenten op de kamer te slapen. De studenten hebben daartegen geen bezwaar gemaakt en klaagster C heeft zelfs onderzocht of zij samen met haar medestudent J in één bed zou kunnen liggen, zodat verweerder ook een bed kon hebben. Tenslotte hebben de studenten dubbele gevoelens gehad over de situatie op woensdagavond, maar desondanks hebben enkelen van hen toch besloten verweerder de volgende avond 'terug te pakken' en met slagroom te bespuiten, met het risico dat dit ook weer op een stoeipartij zou uitlopen. Daarnaast was sprake van alcoholgebruik. Tot zover de context waarin de gewraakte handelingen van verweerder zich hebben voorgedaan.

De Commissie zal het College van Bestuur over de algemene organisatie van het introductiekamp een aanbeveling doen.

De klacht over het grensoverschrijdend gedrag spitst zich toe op het gedrag van verweerder beide nachten op de slaapkamer.

Verweerder heeft de eerste nacht op diverse manieren gepoogd een bed te bemachtigen. Daarbij heeft hij met deodorant richting een student gespoten en heeft zijn handelen twee keer geresulteerd in een judoworsteling met een student en uiteindelijk ook met klaagster B. Zoals de Commissie hierboven reeds heeft overwogen, dient een docent (en in dit geval tevens teamleider) in zijn handelen altijd een professionele standaard en afstand in acht te nemen en risico's te vermijden. Dat is extra belangrijk in een risicovolle omgeving als die in een slaapkamer.

Gelet op de losse, ongedwongen verhouding tussen in ieder geval verweerder en de studenten wil de Commissie niet zo ver gaan om te oordelen dat de eerste poging van verweerder om een bed te veroveren als grensoverschrijdend moet worden gezien, zeker niet nu dit bed vrijgekomen was om te bezien of verweerder in dat bed kon slapen. De worstelpartij die uit deze actie is voortgekomen, acht de Commissie wel over de grens. Een fysieke worstelpartij in een slaapkamer tussen een docent en student, dient te allen tijde voorkomen te worden, omdat deze vorm van fysiek gedrag buiten de professionele standaard van een docent valt. Daarbij merkt de Commissie op dat een docent ook in niet-onderwijs gebonden situaties waar hij geen formele rol heeft, zich professioneel dient te gedragen. Toen de eerste veroveringspoging was mislukt en op een worstelpartij was uitgelopen, had verweerder zich dienen te realiseren dat hij pas op de plaats moest maken omdat een volgende poging mogelijk wederom dit ongewenste gevolg kon hebben. Dat hij dit niet heeft gedaan/ingezien is hem aan te rekenen. Dat mogelijk de studenten met hun opmerkingen of gedrag een actie van hem hebben uitgelokt, maakt dat niet anders, nu de docent als professional daarin een andere verantwoordelijkheid heeft dan de studenten.

De studenten waren de volgende ochtend niet gelukkig met hoe het die avond daarvoor was gegaan. Verweerder heeft dit herkend gezien zijn gesprek die ochtend met student J over het humeur van de studenten.

Gezien deze gevoelens van de studenten is het aan de ene kant te begrijpen dat zij verweerder wilden terugpakken, maar had aan de andere kant duidelijk moeten zijn dat een actie bij verweerder het signaal zou geven dat er op het zelfde niveau als de avond daarvoor gekeet mocht/kon worden. Daarnaast kan de Commissie zich voorstellen dat verweerder de uiteindelijk gekozen actie (in zijn slaap in zijn gezicht spuiten met slagroom) als ongepast en in de specifieke situatie als intimiderend heeft ervaren. Naar het oordeel van de Commissie was het ook een actie die niet gepast is in een onderwijssituatie/-relatie.

Ervan uitgaande dat verweerder op dat moment in diepe slaap was, is het te begrijpen dat hij in eerste instantie heftig reageerde. Verweerder heeft in dat kader verklaard dat hij welbewust de specifieke verdedigingswijzen heeft toegepast. Op enig moment zal verweerder hebben doorgekregen dat het een grap van de studenten was. Niet alleen toen klaagster E enkele malen had aangegeven het niet prettig te vinden dat hij haar op een bepaalde manier vastpakte, maar zeker toen klaagster B hem toeriep te stoppen. Verweerder heeft die momenten niet aangegrepen om zijn handelen aan te passen, maar is op dezelfde fysieke manier doorgedaan en heeft zich ook verzet toen de heer J hem uit de kamer trachtte te trekken. Dat maakt de conclusie aannemelijk dat verweerder het gevecht (uiteindelijk) ook als een lolletje zag, net als de avond daarvoor. Dat concluderende, is de Commissie van oordeel dat verweerder in de gegeven situatie disproportioneel heeft gereageerd en dat zijn gedrag ook die nacht fysiek ongepast en grensoverschrijdend was.

4. OORDEEL VAN DE COMMISSIE

De Commissie komt op grond van bovenstaande overwegingen tot het oordeel dat de klacht over grensoverschrijdend gedrag gegrond is.

5. AANBEVELINGEN VAN DE COMMISSIE

De Commissie beveelt het College van Bestuur van Z aan:

- op basis van de evaluatie van het laatste kamp en de overwegingen van de Commissie een protocol op te stellen over de organisatie van en gedrag op (introductie)kampen;
- ervoor zorg te dragen dat verweerder, voordat hij in de toekomst aanwezig en betrokken is bij niet-onderwijs gebonden activiteiten, weet welk gedrag van hem verwacht wordt en wat de consequenties zijn van het niet volgen van deze gedragsregels.

Aldus gedaan te Utrecht op 11 december 2013 door mr. J.S. Duttenhofer, voorzitter, W. Happee en drs. M.H.W.C. Voeten, in aanwezigheid van drs. J. van Velzen, secretaris.

mr. J.S. Duttenhofer
voorzitter

drs. J. van Velzen
secretaris